

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев 15597/2023
02.07.2026. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија Драгане Маринковић, председника већа, Зорице Булајић и Ирене Вуковић, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Бранко Ивковић адвокат из ..., против туженог ББ из ..., чији је пуномоћник Жељко Лекић адвокат из ..., ради дуга, одлучујући о ревизији туженог изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж 2193/21 од 19.01.2023. године, у седници одржаној 02.07.2026. године, донео је

ПРЕСУДУ

ДЕЛИМИЧНО СЕ УСВАЈА ревизија туженог па се **ПРЕИНАЧАВА** пресуда Апелационог суда у Београду Гж 2193/21 од 19.01.2023. године у преиначујућем делу тако што се одбија жалба туженог и у том делу **ПОТВРЂУЈЕ** пресуда Вишег суда у Ваљеву П 23/21 од 09.03.2021. године, док се у преосталом делу ревизија туженог **ОДБИЈА**, као неоснована.

ОДБИЈА СЕ захтев туженог за накнаду трошкова ревизијског поступка.

Образложење

Пресудом Вишег суда у Ваљеву П 23/21 од 09.03.2021. године, ставом првим изреке, усвојен је тужбени захтев и обавезан тужени да тужиоцу исплати износ од 45.000,00 евра у динарској противвредности по најповољнијем курсу по коме пословне банке у месту плаћања и на дан исплате откупљују ову страну валуту са каматом обрачунатом на исти начин као и главни дуг по стопи коју утврђује ЕЦБ за период почев од 08.06.2007. до 25.12.2012. године и са законском затезном каматом почев од 26.12.2012. године па до исплате и ставом другим изреке обавезан тужени да тужиоцу накнади трошкове спора у износу од 270.250,00 динара.

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж 2193/21 од 19.01.2023. године одбијена је као неоснована жалба туженог и потврђена првостепена пресуда у делу става првог изреке којим је тужени обавезан да тужиоцу исплати износ од 45.000,00 евра као и у ставу другом изреке, а преиначена првостепена пресуда у преосталом делу става првог изреке тако што је тужени обавезан да тужиоцу исплати износ главног дуга од 45.000,00 евра у динарској противвредности по средњем курсу НБС на дан исплате као и законску затезну камату на досуђени износ од 45.000,00 евра у динарској противвредности по средњем курсу НБС на дан исплате, по стопи Европске централне банке почев од 08.06.2007. до 25.12.2012. године а од 26.12.2012. године па до коначне

исплате по стопи коју прописује Закон о затезној камати и ставом трећем изреке одбијен захтев туженог за накнаду трошкова другостепеног поступка.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену тужени је изјавио ревизију због битних повреда поступка из члана 374. став 1. ЗПП, погрешне примене материјалног права и прекорачења тужбеног захтева.

Врховни суд је испитао побијану пресуду у смислу члана 408. ЗПП („Службени гласник РС“ бр. 72/11 ... 10/23), у вези члана 92. Закона о уређењу судова („Службени гласник РС“ бр. 10/23) и утврдио да је ревизија туженог делимично основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП на коју ревизијски суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању парничне странке су 08.06.2007. године закључиле и овериле пред Општинским судом у Ваљеву уговор о заједничкој градњи којим су констатовали да је тужени инвеститор изградње објекта у ... бр. .. у Београду, на кп бр. ... КО Врачар, а да тужилац као суинвеститор улаже у заједничку изградњу наведеног објекта своја сопствена средства како би на основу улагања по завршетку радова и добијене употребне дозволе добио у власништво део изграђеног објекта, стан бр. 1, површине 41 м², у поткровљу израђене зграде. Чланом 2. уговора уређени су међусобни односи уговарача тако да укупан износ који суинвеститор финансира у изградњу предметног стана износи 45.000,00 евра, који износ је, пре потписивања уговора у целости исплаћен инвеститору који се обавезао да ће за наведени износ суинвеститору припасти стан бр. 1. у ... бр. .. у Београду, док се чланом 5. уговора инвеститор обавезао да своју обавезу испуни до 01.05.2008. године. Пошто није био у могућности да изврши своју обавезу из уговора о заједничкој изградњи тужени се са тужиоцем договорио да му уместо стана у Београду преда у власништво стан у Ваљеву, у ... улици, површине од 80 – 85 м². Рок за испуњење обавезе предаје стана у Ваљеву био је 01.09.2018. године који рок је више пута продужаван све до 31.3.2020. године изјавама овереним код јавног бележника. Тужени није ни до 31.03.2020. године (када је истицао последњи пут продужен рок за испуњење обавезе) није предао тужиоцу уговорени стан у Ваљеву, због чега је тужилац купио други стан и због чега нема интерес за продужење рока за испуњење туженикове уговорне обавезе.

Код овако утврђеног чињеничног стања правилно су нижестепени судови применили материјално право када су усвојили захтев тужиоца за враћање датог по раскинутом уговору о заједничкој градњи због неиспуњавања обавезе туженог.

Полазећи од чињенице да су парничне странке 08.06.2007. године закључиле уговор о заједничкој изградњи стана у Београду и да је у ту сврху тужилац, као суинвеститор туженом, као инвеститору исплатио 45.000,00 евра, да је вољом уговорних страна измењен предмет туженикове обавезе тако што се уместо предаје у власништво стана у Београду тужени обавезао да изгради и преда тужиоцу у власништво стан у Ваљеву, да су изјавама овереним код јавног бележника у периоду од 28.05.2018. године до 26.12.2019. године туженом остављани накнадни рокови за испуњење обавезе, да је последњи рок истекао 31.03.2020. године и да ни у том року тужени није испунио своју обавезу, то правилна примена материјалног права из чланова 124, 125. став 1, 126. став 3. и 132. став 2. и 5. и 371. Закона о облигационим

односима налаже да се тужени обавезе да тужиоцу врати примљено по основу раскинутог уговора о заједничкој изградњи, односно динарску противвредност тог новца који је одређен у страног валути у складу са одредбом члана 395. ЗОО којом је прописано да ако новчана обавеза гласи на плаћање у некој страног валути или злату њено испуњење се може захтевати у домаћом новцу према курсу који важи у тренутку испуњења обавезе. Такође правилна примена материјалног права из члана 277. став 1. ЗОО налаже исплату затезне камате коју дужник који је задоцнио са испуњењем новчане обавезе дугује поред главнице по стопи утврђеној законом и то од тренутка када је тужилац исплатио новац туженом, а сходно члану 132. став 5. ЗОО.

Правилно су нижестепени судови оценили приговор застарелости тужиоцевог потраживања закључујући да је уговор о заједничкој изградњи раскинут по самом закону 01.04.2020. године када је истекао и последњи накнадни рок који је тужилац оставио туженом за извршење уговора, а сходно члану 125. став 3. ЗОО и када према одредби члана 361. став 1. истог закона почиње тећи рок застарелости од 10 година из члана 371. истог закона.

Неосновани су наводи ревизије да је тужиочево потраживање застарело протеком рока од 10 година од рока за извршење уговора о заједничкој изградњи стана у Београду који је истекао 02.05.2018. године. Ово стога што су уговорне стране након закључења уговора о заједничкој изградњи објекта у Београду 08.06.2007. године најпре договориле промену предмета туженикове обавезе (да изгради и тужиоцу преда у власништво стан у Ваљеву), а потом изјавама овереним код јавног бележника оставиле туженом накнадне рокове испуњења уговорне обавезе коју он није испунио ни до 31.03.2020. године чиме, код чињенице да поверилац није раскинуо уговор већ пристао да дужник испуни своју обавезу са другим предметом и по протеклу уговореног рока, уговор о заједничкој изградњи није раскинут 1.05.2018. године. Због оваквог поступања уговорних страна тек по истеку накнадног рока 31.03.2020. године наступају последице раскида уговора из члана 132. Закона о облигационим односима и почиње тећи рок застарелости обавезе туженог у смислу члана 361. став 1. истог закона. Поред тога подношењем тужбе са захтевом за враћање датог по уговору о заједничкој изградњи тужилац је изјавио и да раскида тај уговор због чега тек од тада, најраније, почиње тећи рок застарелости обавезе враћања и због чега потраживање тужиоца није застарело.

Наводи ревизије туженог да изјавама овереним код јавног бележника није признао застарелу обавезу без утицаја су код чињенице да је другостепени суд ове исправе оценио као изјаве о продужењу рока за извршење уговора, које правно становиште као правилно прихвата и овај суд.

Међутим основано се ревизијом туженог указује на погрешну примену материјалног права у делу у коме је одлучено о начину испуњења обавезе туженог која гласи на плаћање у страног валути, у еврима.

Одредбом члана 395. Закона о облигационим односима прописано је да ако новчана обавеза гласи на плаћање у некој страног валути или злату, њено испуњење се може захтевати у домаћем новцу према курсу који важи у тренутку испуњења обавезе. Како је тужилац испуњење туженикове обавезе у еврима захтевао у динарској противвредности по најповољнијем курсу по коме пословне банке у месту плаћања и

на дан исплате откупљују ову страну валуту, то је другостепени суд погрешно применио цитирану законску одредбу када је туженог обавезао да обавезу плаћања у еврима испуни у динарској противвредности по средњем курсу НБС на дан исплате због чега је у овом делу ревизија туженог усвојена.

Правилна је и одлука о трошковима поступка јер је донета правилном применом одредби чланова 153. и 154. ЗПП.

Са свега изнетог, на основу одредбе чланова 414. и 416. став 1. ЗПП одлучено је као у ставу првом изреке.

Одлуку у ставу другом изреке Врховни суд је донео применом одредбе члана 165. у вези члана 153. став 2. ЗПП обзиром на незнатни успех туженог са ревизијом.

**Председник већа – судија
Драгана Маринковић, с.р.**

**За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић**